

Latweefchu Uwises.

Ur augstas Geweschanas = Rummissiones siiau un nowehleschanu.

Nr. 41. Zettortdeenâ 13tâ Oktober 1832.

No Jelgawas.

Ischetri Kursemnes meschafargi, prohti:

- 1) Stuhrit Ansis, no Bankawas meschakunga walstis;
- 2) Mihmu Kristaps, no Behrses un Zihpeles meschakunga walstis;
- 3) Jskop Jehkabs, no Tukkumes meschakunga walstis; un
- 4) Bohlu Dahwis, no Wirzawas meschakunga walstis,

par fawu drohschu firidi, ar fo tee eefsch tahm Kaufchanahm prett Leischu dumpineekeem pehrnaja gadda turrejuschees, us schehliga Reisera pawehleschanu weenu gohda sihmi, fo Sw. Zurga sihmi fauz, dabbujuschi.

Stahstis no spohkeem.

Muhsu laikos wehl daschi zilweki irr, kas tizz, spohkus jeb kehmus effam, un kas no teem bihstahs. Bet tahdi spohki ne mas naw pasaulé, bet tikkai zilweku galwas; jo Deews teem garrecm un nomirruschu dwehselehm naw tahdu spehku un waktu dewis, ka tee dsihweem zilwekeem warretu rahditees un teem fo labbu jeb tau nu darriht. Wissas ta fauktas spohkoschanas zekahs no zilweku leht-tizzibas, nesinnaschanas, leekahm dohmahm un mahneem un ahtras prahta pahrssteigschanas. Neprahtneeki, kam naw gaisch prahts, labpraht tizz tahdas brihnischkigas leetas, winni labbi ne ischfirr tahs dabbigas leetas, un pawissam bihstahs no mirroneem un ne apdohma, ka tee, kas pee Deewa irr, ne warr wairs us scho pasauli atpakkat nahkt. Arri zilweku prahti, ka ta redseschana, dsirdeschana un juschana, fapni un daschi mahni tohs peewill. Tapatt arri zitti besdeewigi zilweki tohs mulki-

schus un bailigus ar blehneem un ehrmeem peewill, baida un no tahs pateefibas nowehrsch. Prachtigs zilweks ne tizz katru brihnischkigu parahdischanu, kas tam rahdabs, bet tas tahdas leetas drohschi un apdohmigi ismekle, un tas atrohn ka wissas spohkoschanas irr neeki, un ka tahs tuligt suhd, kad tahs apdohmigi ismekle. To Jums rahdisim zaur kahdu stahstu. —

No weena spohka, kursch weenas no eefschpusses aiskrampetas un aischlehtas durwis no ahrpusses effoht attaisijis, un weenu prahtigu wihru isbeedejis. —

Pohpe, weens augsti mahzihts un prahtigs kungs Englenderu semine, mehde ifgaddus kahdu laiku to pilsehtu, fur tas dsihwoja, atstah, un us fawu muischinu us laukeem eet. Winsch bija lohti labs un mihligs wihrs; bet winsch pawissam ne warreja kahdu mahnutizzigu faimi pee sewim zeest, un katru fullaini, kautschu tas zittadi buhtu labs bijis, winsch tomehr tuhda no deenesta atlaide, kad winsch pee ta pascha kahdu mahnutizzibu jeb bailibu par spohkeem nomannija. Winsch tikkai tahdu faimi fawa deenesta nehme, furra winnam to apdrohschinaschanu derwe, ka ne effoht ne no kahdeem kehmeem bailiga. Winsch arri pats weenumehr publejahs, fawu jaunderretu faimi par scho leetu apgaismoht un mahziht, un tahdas leetas dohmas winnu starpa isdeldeht.

Jums buhs sinnaht, — ta mehde tas saz ziht — ka es no jums wairak neko prassu, ka tikkai, ka juhs ihsti labbi kristigi zilweki effat. Bet juhs buhtut Deewa sainnotaji un ne kristigi zilweki, kad juhsu bailiba par spohkeem leelaka buhtu par to ustizzibu us Deewu, kas wissu gareru kungs un Radditais irr. Kad juhs eefsch sawas jaunibas tahdu leeku bailibu par kehmeem effat eehemuschi, tad juhs to sinnamis ne war-

rat us weenu reisi pawissam atstahst. Bet ar laifu tas juns wajag weigtees, kad juhs to tikkai no firds gribbat. Tit ilgi, ka juhs manna deenesta effat, juns par to jaruhpejahs. Bet kas man schinni leeta pehz prahtha ne dsihwo, to es tuhda atlaidischi. Zo es dohmaju, ka tas, kas wellu un wella beedrus, fehmuus un spohkus wairak bihstahs, ne ka winsch Deewam ustizz, launs zilweks irr, un tahbi laudis man ne patihk.“ —

Ta Pohpe daudsfahrt ar sarweem laudim par mahnu tizzibu rumajg. Winsch tohs ar leelu pazeeschanu mahzija, un ne likkabs meerâ, lihds kamehr tas tohs bij pahrlcezinajis, ka naw jabihstahs par spohkeem.

Bet, brihnuus! schim pascham prahtigam wihram bija weenreis weena nakts-parahdischana, kas winnu lohti isbeedeja. Winsch bij pehz sawa eeradduna weena gadda atkal us semnehm us sawu muischinu gahjis. No zella peckuffis winsch agri likkabs gulta, kad tas papreeksch sawa kambara durwis ka arween no eekschpusses zeeti bij aiskrampejis. Ap pufsnakti likkabs tam, itt ka winsch weenu lehnu, gohdigu peeklaueschannu pee tahm durwim dsirdetu. Dufnigis par tahdu naktsstrauzeschannu winsch fauze: nahz eekschâ! ne apdohmadams, ka durwis aiskrampetas. Bet kas notikke? tas klauwetais atdarrija tatschu bes kahdu warras darbu tahs durwis, un eenahze lehnam kambari.

Pohpe eeraudsija weenu brangu wihru, kas Spaneru drehbes bij gehrbts, kas weenu us galdu gullischi gramatu rohkâ nehme, un to wirkrakstu fahze lassihst. Pohpe waizaja to Spaneri, kas tam schinni pufsnakts stunda wajagoht? Schis winnu usluhkoja ar leelahm azzim, krattija galwu, atdarrija tahs glahschu durwis weena gramatu-skapja, usschkibre zittas gramatas, un likke tahs atkal sawa weeta, bet ta, ka tas mugguras wirkrakts us appakschu nahze. Pohpe islehze pehdigi no gultas, uswilke rihta swahrkus, peedebsinaja diwi swezzes, aizinaja ar pulsteni skandedams sawu fullaini, sagrahbe weenu lahdetu pistohli, un gahje sawam weesim wirsu, fazzidams: Kungs, kas juhs effat? ka juhs zaur aisklehgtahm durwiim scheitan eenahkuschi? ko juhs gribbat?“

Tas nekainigs Spaneris pasmejhahs druzjin mehbidams, usluhkoja to pazeltu pistohli, raubsijahs atkal us Pohpi, farahwe plezzus, un likke diwi pirkstus us sawu mutti.

Pohpe winnu tatschu ne par kahdu spohku, bet par zilweku turreja, un dohmaja to drohschu, mehmu wihru isbeedeht. Tadehl winsch tam usfauze weena bahrga un stipra balsi: „Kungs, ne kahbus smeeklus! es esinu Kungs manna namma, un ja Juhs man ne atbildeseht, tad es teescham schauschu!“

Ne weenu wahrdu fazzidams, atklahje tas Spaneris sawu mehteli un turreja sawu pliktu kruhti pistohlei pretti; bet kad ne kahds schahweens ne nahze, greechs tas atkal us tahm gramatahm, tahs meerigi usschkirdams.

Nu Pohpe pateeki famissahs, un brihnijahs par to ehnmigu wihru. Winsch ne drihksteja wairs to apdraudeht un tomehr ne sinnaja ko darriht un ko dohmaht. Sawu famischannu apflehdams, apluhkoja tas to Spaneri no preekschas un no pakkalas, raudsijahs tam azzis, aptaustija winna drehbes un winna rohku. Schis likkabs to wissu ar sewim darriht, un pehdigi to gramatu skapju aisklehdsche, to iswilktu atflehgu ar weenu masu paklannischannu Pohpes rohkâ eedewe, un tad lepneem sohleem no kambara isgahje.

Pehdigi eenahze Gustaws, Pohpes kambara fullainis, waizadams, kas kungam wajagoht, ka tas nakti ar to pulsteni skandejis un winnu aizinajis. „Woi tu to Spaneri redseji?“ jautaja Pohpe. „Es to nupat us treppehm fatikku; tas likkabs itt ka naktu winsch no juns,“ atbilbeja Gustaws.“ „Ka winsch eenahzis? woi tu ne effi durwis aisklehdsis?“ jautaja Pohpe. Bet Gustaws, druzjin apdohmajees, fazzija: „Al, zeenigs kungs! kas tam warr leegt? tas jau ne irr kahds zilweks; es un ta zitta faume scho spohku daudsreis effam redsejuschi scheidt apfahrt staigajam.“ „Kas tee par neeki, rahjahs Pohpe; kapehz man to ne effat papreekschu fazzijuschchi un peerahdijuschchi?“ Al, zeenigs kungs, mehns ne drihkstejam; mums ne tikke no juhsu deenesta atlaisteem tapt; Juhs effat daudsreis sohlijuschchi, ikkatru atlaist; kas no spohkeem runna. Bet nu Juhs paschi to redsejuschi, nu to warru

teift. Juh's arri fazzijat daubfahrt: Ja arri teescham buhtu spohki bijuschi, tad teem tomehr ne kahds spehks buhtu, mums fahdeht. To meh's arri pee ta Spanera effam atradbuschi, winsch staiga lehnem apfahrt, un ne darra ne weenam fo taunu.“

Vohpe palikke kà apstulbohts, un ne sinnaja fo dohmaht un runnaht; ka tas spohks bijis, winsch ne tizzeja un tomehr to leetu ne warreja isprast. Vilns fauna un dusnigs par wissu to notikkumu, winsch atkal gahje gultà, pawehleja tam fullainam, kambari palikt, dohmaja wehl kahdu brihdi par to leetu, un pehdigi atkal aisnigge.

Rihtà peezechlees ne atradde tas sawu Guitawu wair's kambari, fur tas tam bij pawehlejis, palikt. Winsch fandinaja; Gustaws nahze ahrpufs to istabas durwju un peecklauweja, ka tas kungs tam tahs no eefschpusses aisframpetas durwis atdarritu. Kà lohiti Vohpe brihnijahs, kad tas to frampi wehl tà atradde, kà tas to wakkarà gulleht eedams bij sakrampejis. Tas eelaide sawu fullaini, un sahze to tudal jautah: „Kapehze effi tu pretti mannai pawehleschanai to kambari atstahjis? kà effi tu ahra isgahjis, jo tahs durwis irr no eefschpusses aisframpetas? woi tew kahda derriba ar to burwi, to Spaneru?“ Tà un wehl wairak jautaja Vohpe.

Gustaws ne fapratte no ta wissa ne weenu wahrdu, un brihnodamees fhattijahs, mutti un azzis atplehtjis, us sawu fungu. Vohpe usluhfoja sawu kambari, un redseja ka wissas gramatas un zittas lectas tà stahweja un gulleja, kà wakkarà, kad winsch gulleht gahjis. Echè winnam prahtà schahwahs: tas buhs fapnis bijis, kas man nakti tà ehmojis. Un teescham tas tà bija. Sapni Vohpim tas tà bij rahdijees, itt kà tas Spaneris buhtu eenahjis kambari, un winnu beedejis; fapni winnam tas tà bij rahdijees, itt kà winsch buhtu fandinajis, un Gustaws eenahjis un ar winnu runnais. Tè bij spohks pagallam! Gustaws bij wissu zauru nakti gullejis, un neko redsejis un dsirdejis. To winsch warreja ar swehrestibu apstiprinaht. Vohpe mannija un fapratte, ka wiss tas notikkums tiklai fapnis, un tahda eedohmaschana bijis. —

Tapatt, kà ar scho fapni, tas irr ar wissahin

spohkoschanahin un brihnischfigahin parahdischanahin. Bet wissi zilweki naw tà prahtigi kà Vohpe, ka tee tahdas lectas tuhda isdibbina un to pateesibu useet.

Kahdas labbas mahzibas no scha spohku stahsta finellamas irr, tas tahdeem lassitajeem, kas pehz prahta gaismas, un pateesibas un labbas tizzibas dsennahs un ilgojahs, pascheem preeksch azzim stahdahs; bet kas tai wezza firdskuhtriba tahs spohku = un mahnu tizzibas palikt, un tai gaischai, debbefigai, prahtigai tizzibai pretti turretees gribb, teem, jebfchu ar feltà raksteem un pehrfona balfi mahzihts taptu, tomehr tahs mahzibas ne redsetas neds dsirdetas buhs.

J. P.

Kà wezzais Jurris ar Kalendaru-wihriinu farunnajees dehl Kalendareem un ihpafchi par to jaunu Kursemmes Latweefchu Kalendaru us to nahkoschu 1833fchu gaddu.

Kalendaru-wihrin sch jaunu Kalendaru us nahkoschu gaddu sarakstijis fahk ar sawahm gramatahin isstaigah us laukeem, zeemeem un tirgeem. Tirgù wezzais Jurris winnu arri eeraudsija; tas peestahjahs pee winna bohdes, un eefahze ar to tà farunnatees:

Wezzais Jurris. Sakki jel, wihrin, kalabb zittas deenas Kalendarà ar melneem, zittas ar farkaneem raksteem eeraksti?

Kalendaru-wihrs. Swehtas deenas no fihmeju ar farkaneem raksteem; jo tahm irr preezigs gihms, un tahs irr preeka-deenas. Darba-deenas mosihmeju ar melneem raksteem, jo tahs irr melnas un flummigas. Man bail, kad juh's swehdeenu Kalendarà no teem farkaneem raksteem ne pasihtut, tad juh's pahrsfattitutes un swehdeena strahdatut. Kas tad buhtu?

Wezzais Jurris. Labbi gan. Bet sakki jel, wihrin, kalabb tahdus ehriknigs wahrdus Kalendarà eeleezi, fo neweens fristihts zilweks ne pasihst, ka Dhnorahs, Mamerz, Panfrahzis, Mahrenze un zittus tahdus? Kapehze ne raksti: Ansis, Lihse, Zahnis, Trihne, Mikkus,

Greete un zittus fristigüs wahrduß? Tu tapatt ne buhfi pagans?

Kalendaru-wihrs. Es esnu pehz wezzu lauschu tizzibas. Es rakstu, kà manni tehwi tehwi rakstijuschi. Wezzds laikds zilwekeem zitabi wahrdi bijuschi kà muhsu laikds. Un fur tad tee lepni laudis preeksch saweem behrneem tohs ehrmigüs, sawadus wahrduß dabbutu, kad tee Kalendarà ne stahwetu?

Wezzais Jurris. Teef' gan. Bet fakki jel, wihrin, kalabb nemas ne warri ihsti taisnibu trahpiht ar tawahm gaisa-nojehgschanahm? Tu gan leezees gohdigs, bet eeksch tahs leetas tatschu par wiltneeku palikfi. Jo daschureis stahw Kalendarà: „Pasilts,“ bet teescham fals; un „skaidrs gais,“ bet teescham leetus lihst.

Kalendaru-wihrs (galwu kassidams). Dee-wa gudriba irr angstaka pahr zilweku gudribu. Es arri ne fakku, ka es to warru apstiprinaht, ka schahds jeb tahds laikß buht — man tiffai tà schkeet, un es to tà esnu paredsejis un isrehkma-jis pehz pagahjuscheem gaddeem. Daschu reisi trahpu, daschureisi ne trahpu, tàpatt kà Juhß ar sawu gudribu. Bet klaussees, draugs, ja tu labbaki prohti un sinni, tad peeraksti to drohschi klah; es to ne leegschu.

Wezzais Jurris. Nu — lai tad arri eet! ne kas ne kaisch! — bet fakki wehl, wihrin, kalabb tu jaunà Kalendarà us nahkschu gaddu tahdus smeeklus ween, un ne kahdas labbas mahzibas effi peelizjis? woi tahs ne buhtu wairak gel-digas?

Kalendaru-wihrs. Mannà galwà gan mahzibas, gan smeekli. Bet, labbas mahzi-bas jums tohp deesgan fluddinatas, kad tahs tik-kai gribbetut eenemt. Nu man patifke us to jau-nu gaddu jums kahdus smeeklus isstahsiht, ka par sawu naudu tapatt warretut pasneetees. Smeeschana ar gohdu un prahthu irr arri mahzi-ba. Pee meddu arri bittes dsellons klah.

Wezzais Jurris. Wiss labbi runnahts, brahlht! schè 20 subraba kapeiki! dohd man

arri jannu Kalendaru. Ut, kà jauki istaisihts ar farkanumu un melnumu, ar sinukku wahku, ar faules un mehness zelleem!

Kalendaru-wihrs. Pehrzeet jaunus Ka-lendarus, lautini! pehrzeet! — x.

Lapfa gudrineeze.

Ap mahjahm lapsa kuhmina
Leen rihta agrumà;
Tai muttè tauka wistina —
Nau, lahjis klahtumà!

„Deewß palihds, zeenigs, schehligs Lehws!
„Schè, jums to zahlì neffam mehß!
„Bet kà juhß agri zehluschees!
„Us kurren nu gan dohsfetees?“

„Kam fauzi, lohps, man zeenigu?
„Kas teiz, man effam schehligu?“

„Ut, kungs, juhß' sohbus redseju;
„Ka garri tee, gan manniju.“

R . . . . .

Teefa fluddinatschana.

Wissi tee, kam kahdas taisnas parradu prassischanas pee tahs atlikfuschas mantas ta scheitan Juhli mehnessi f. g. nomirruscha muischas dischlera Krischa buhtu, tohp no Strasdes pagasta teefas usaizinati, pee saudeschanas wiffadas prassischanas, tahs lihds 4to November f. g. pee schihß pagasta teefas peerahdht un teefas spreedumu nogaidht.

Strasdes pagasta teefa 4tà Oktober 1832. 3

+++ Wurbul Frik, pagasta wezzakais.
(Nr. 48.) Carl G. Brinck, pagasta teefa fribhwa
weetà.

Zitta fluddinatschana.

Zanni nakti starp 30 September us imo Oktober f. g. no mannahm plawahm leels behrs firgs, 10 gad-dus wegz, kam preekschajs wirsejs sohbs truhkht, un aste us yuffi nogreesta, suddis. Kas to pee mannis atsfappehs, labbu pafeizibas naudu dabduhs.

Johann Girgensohn,
pee Dohbeles wahrteem.

3 st zu drucken erlaubt.

Im Namen der Civiloberverwaltung der Ostprovinzen: J. D. Braunschweig, Censor.

No. 401.